

Цукерня, сільський «султан» та... стадо страусів

Село Озерко на Здолбунівщині одне з найменших у районі, тут немає й півтори сотні жителів. І здавалося б, вибагливому туристу не зовсім цікаве... Однак ми, журналісти «Вільного слова», якраз і любимо подорожувати саме такими невеличкими селами, про що пишемо у нашій постійній рубриці «N-й кілометр». Сумно, але деякі села нашої області приречені на вимирання.

Туди не їздить транспорт, пошту доставляють не егулярно, продукти – раз на тиждень, про школи й дитячі садочки не йде мова, адже там нема жодної дитини. Майже 30 сіл зникає щороку з географічної карти України. Тільки за останні десять років Україна втратила 268 сіл. А бувають і протилежні ситуації. Приклад тому – село Озерко на Здолбунівщині. Здавалося б, у якийсь момент

молодь рушила у пошуках кращої долі до міста, а то й за кордон, бо ж роботи на селі, як правило, мало, зазвичай адміністративні установи, магазини, навчальні заклади. Однак хоч школи і садочка тут немає, зате процвітають два фермерські господарства, кондитерський цех «Озерянка», є клуб, ФАП, магазин, а також один із фермерів вирощує... страусів.

Цукерня, сільський «султан» та... стадо страусів

Початок на с.1

На місці чеських пусток...

Історик-архівист архівного відділу Здолбунівської РДА Вікторія Головатюк, яка сама родом із Озерка, розповіла нам про те, чим живе село сьогодні і яким воно було раніше:

– Отож, назва цього маленького села, яке знаходиться на території Мізоцької селищної ради, походить від озерця, яке розташоване в центрі села, за автобусною зупинкою. Поблизу нього, на відстані трьох кілометрів, знаходиться село Мізоцьк. Проїхавши Озерко, за два кілометри в бік села Бушці, знаходиться Борщівка Чеська. Перші згадки про Озерко датуються 1882 роком. Однак, невідомо чи це було село, чи урочище. У 1886 році в цю місцевість прибувають чеські колоністи, які засновують село Озерко, яке мало 19 дворів і відкривають початкову школу. На свята з сусідньої Борщівки, на бричках з'їжджалися чехи до озерківської світлиці (сільського клубу), щоб пограти у виставах та поспілкуватися. За чехів на Озерку була також хмілярня та крамниця.

– Ще на хуторі неподалік Озерка мешкав чех Коп, – долучається вчитель історії Олексій Германюк. – Це була дуже колоритна особистість... Він мав буйволів. Запрягав цих зовні страшних тварин, але насправді дуже спокійних, до воза й їздив ними по воді до су-
сіла, котрий мешкав... да вілька

школи, у Озерку, в приміщенні дитячого садка, було відкрито початкову школу.

Кінець 1990-х років – це взагалі були важкі часи для села, адже ледь жеврів бурякорадгосп. Роботи не було, зарплати теж. Люди, як могли так виживали, як і скрізь тоді. Закрили лазню, їдальню і бібліотеку. Дороги взимку майже не розчищали. До Мізоцька дістатися було вкрай важко. Пам'ятаю, як ми, діти, змушені були сидіти в мізоцькому шкільному гуртожитку, бо дістатися додому було ніяк.

В 1997 році в загальноосвітній школі I ст. с. Озерко навчалось 18 учнів у двох класах, за чотирма віковими категоріями. (1-4 класи). Навчання здійснювали три вчителі. На початку 2000-х років населення суттєво зменшується, школу і садок закривають, ліквідовують бурякорадгосп.

Люблять працю

та вміють відпочивати

– Здавалося б, життя, як і в більшості подібних сіл, зупинилося... Аж ні! У селі стільки ентузіастів, – розповідає мізоцький сільський голова Богдан Похилюк. – Згадати хоча б про завідувачку клубом Галину Шебуню (**на фото**)! Можна сказати, вона адміністратор на селі. Вона намагається «втягнути» усіх жителів села в культурне життя. Молодь не ховається по барах чи в телефонах. Їх залучають до спортивних подій. А молодших дітей до ігор, розваг і творчості.

Я вважаю, що наше село заслугоує на те, аби люди в ньому жили комфортно. Я часто скликаю село-

рідкісні рослини. Зокрема, й троянда зеленого кольору.

– А ще я люблю готувати м'ясо, – розповідає нам пані Галина. – Люблю з ним поратися. Печу з нього різні смаколики. Найкраще вдається домашня ковбаска та копчене сало. До речі, приготоване мною сало дуже вподобали бійці з зони АТО. Я частенько його пересилаю разом з волонтерами на Схід. Нещодавно хлопці написали, що ще хочуть сала. Я їм переслала, на здоров'я, хай смакують! Аби повернулися живими та здоровими. І нехай їм працює щиро, закінчивши. Ви

но. В Європі бути аграрієм – круто, – запевняє керівник агрохолдингу ТОВ «АГРО-КОНСАЛТ АВ» німець Александер Волтерс (**на фото**), який вирішив працювати в Україні, а саме на Здолбунівщині. – Однак, не всім «світить» стати сильним аграрієм. Чому? Розумієте, там уже все зайняте, кожен клатик землі обробляється. Так, я міг би у батька в Німеччині працювати, чи агрономом на якомусь підприємстві, але, щоб як шеф, господар – це неможливо. Директором можеш стати, хіба як перед тим років 25 – 30 десь агрономом пропрацюєш. А я хотів вже самореалізуватися. От і поїхав в Україну. Енергійність і ентузіазм молодого німецького хлібороба виявилися сильнішими за усі труднощі – і ТОВ «АГРО-КОНСАЛТ АВ», з кожним роком стає потужнішим. Хоча, каже, спочатку було важко. Перші 300 га землі, вагончик як житло, порожній асфальтований майданчик біля напівзруйнованої колишньої колгоспної контори, незнайома мова, культура, недовіра людей – таким був початок господарювання

Алекса Волтерса в Озерку. Нині ж тут є найсучасніша сільськогосптехніка, якою обробляють тисячі гектарів. Люди довірили йому свої паї, бо побачили, що працює німець на совість і що вчасно розраховується за оренду земельних наділів. Домогтися хороших врожаїв – це для Александера не лише питання успіху, а й гордості перед батьком, котрий віддав землі вже понад 40 літ праці. Тепер син змагається врожайми з батьком, котрий з діда-прадіда фермер. А в Александера справи йдуть ще гірше, інше й краще, а все тому, що Україну членики називає країною

плануєте жити на Озерку. Тут ні школи, ні садочка. Чи планували ви, який же навчальний заклад буде відвідувати ваша донька? Чи, може, ви вважаєте перспективним відкриття садочку чи початкової ланки на Озерку?

– Та ні. Погляньте, в навколишніх селах є школи. В Мізоцьці, в Бушці, а в Бударажі взагалі нову збудували. Я вважаю, якщо село невеличке, як Озерко, то будівництво освітніх закладів не є економічно доцільним, краще дбати про розвиток тих шкіл і дитсадків, які уже є.

– Не можу не запитати, дехто

сідла, котрий мешкав... За кілька кілометрів. Був цей чоловік аж чотири рази одружений та виховав шестеро дітей. Такий собі наш сільський «султан».

– У 1947 році чехи виїхали, а на їх місці та в їхніх будівлях, які збереглися і до сьогодні, заселилися українські та польські поселенці, – провадить далі Вікторія Головатюк. – У 1947 село Озерко мало свою сільраду, до якої входило село Мізочек, а також хутір Діброва, який отримав назву від лісу з могутніми дубами і мав 12 садиб. Крім того, в селі Озерко і далі працювала початкова школа. В Мізоцькій районній газеті «Перемога» від 7 червня 1947 року є згадка про те, як готували школу до зими. Тоді сільський голова Кучка зібрав селян, і за кілька днів школа була побілена, а вчительські квартири відремонтовані. За 2-3 дні на шкільне подвір'я було завезено 20 кубометрів дров. В 1949 році для обслуговування хворих в Озерку було відкрито фельдшерсько-акушерський пункт. В 1952 році на території Озерківської сільської ради було 157 господарств, в яких проживало 677 осіб. У 1961 році було створено Мізоцький бурякорядгосп, який мав декілька відділень. Одне з них – «Озерківське», розташувалось у Озерку. В селі вирувало життя, адже на тракторній та рілничих бригадах, на фермі, току, ланці працювали сотні селян, а також приїжджих людей. В центрі села знаходилась контора бурякорядгоспу, в ній пізніше працювала і бібліотека. Крім того, в селі була лазня, сільський клуб, магазин і їдальня.

В 1993 році, зважаючи на численні прохання батьків і те, що Мізоцький бурякорядгосп відмовився здійснювати підвіз дітей до

комфортно. Я часто скликаю «толоку», з односельчанами прибираємо узбіччя, території наших сільських установ, зупинки. Кілька років тому я та небайдужі люди зробили в селі дитячий майданчик (на фото). Розфарбувала його наша місцева художниця Аліна Роговик. Так, хоч частково, ми компенсували відсутність дитячого садочка в Озерку. Зараз ми хочемо відреставрувати одну з наших зупинок. Місцеві підприємці спонсорують нас, та, на жаль, немає робочих рук – уся молодь подалася до Польщі. Зараз переважно тут такі, як я господарюємо, – посміхається пані Галина.

Вона може довго розповідати про життя-буття Озерка. Знає, хто чим живе. Опікується старшими жителями села. Зокрема, часто навідується до старожилки, 92-річної Паші Іванівни Капітули. Жінка – колишня вчителька початкових класів місцевої школи, на її очах творилася історія Озерка.

Про себе ж жінка розповідає мало. Однак, як з'ясувалося, вона чудова господиня. Обожаює квіти. На її квітниках цвітуть справді

би швидше війна закінчилася... Ви знаєте, я ж працівник культури. Я б могла розгорнути таку діяльність... Однак у такі часи в державі не дозволяємо собі зайвих веселощів...

– Ще однією цікавиною Озерка є цех, де виготовляють цукерки. Це підприємство також дає робочі місця озерчанам. Цукерня і ТОВ «АГРО-КОНСАЛТ АВ», знаходяться на території Озерківського відділку Мізоцького бурякорядгоспу. Тож завдяки їх вмілому господарюванню потужності не пропали, – розповідає Галина Шебуна.

З хлібом та до хліба

Багато хто подумає, яким же чином утримуються заклади культури на селі. Адже часто в сільському бюджеті замало коштів навіть на найбільш насущні проблеми. Озерку в цьому плані дуже пощастило. Адже десять років тому тут з'явився справжній меценат, котрий дбає про благоустрій села та й про дозвілля уже своїх односельчан не забуває.

– В Україні, багато хто думає, що працювати на землі – не престиж-

що Україну чоловік називає країною «безмежних можливостей». І ними повинні користуватися українці.

– Ви поселилися в Озерку, збудували тут будинок. Ви ж, мабуть, мали можливість поселитися в місті? Сільська молодь масово тікає до мегаполісів. Чому ж ви вирішили стати сільським жителем?

– А я не бачу нічого поганого в тому, щоб жити в селі. У нас, німецьких фермерів, менталітет такий – ми живемо біля тої землі, на якій працюємо. Ви знаєте, Озерко стало мені рідним. Погляньте, яка тут природа, чисте повітря, гарне озеро. В кожному дворі пишні квітники, доглянуті узбіччя. Тож упиваєшся ароматом різного зела... Ввечері засинаєш під дзюркотіння цвіркунів. А які тут світанки! Прокидаєшся не через силу від будильника, а з першим промінням сонця, разом із півнем, – посміхається Алекс. – Тому не хочу жити в місті. Крім того, мені зручніше відразу приступити до роботи. Я не просто обробляю цю землю, я її люблю.

– І все ж таки... Озерко настільки мале село. Є ж більші населені пункти, де більш розвинена інфраструктура, а відтак і життя комфортніше.

– Я родом з німецького села, в якому мешкає усього 52 людини. Озерко, виходить, утричі більше, – сміється Алекс. – А для того, щоб зробити життя у селі комфортнішим, не потрібно, аби було дуже велике населення. Те, що Озерко розташоване трохи збоку, а також наш парк техніки та ангари з зерном, навпаки мені на руку. Ми до трьох годин ночі частенько возимо зерно. А раз у нас таке географічне розташування, то ми не заважаємо шумом транспорту місцевим жителям.

– І все ж. Нещодавно у вас народилася донечка Елла-Вікторія. Ви

хто з аграріїв іде кандидатом до парламенту. Чи не думали й ви про політику?

– Вважаю, що кожен повинен займатися тією справою, в якій професіонал. Я – профі на землі. А політикою нехай займаються ті, хто в цьому щодень «вариться». Тепер у нас одне завдання – обрати достойних, котрі б вболівали за село, за хліборобів. Ви ж розумієте, що з розвитком сільського господарства розвиватиметься село? От бачите, прийшла моя фірма в Озерко, і багато місцевих та не тільки жителів знайшли у мене роботу. А що я опікуюся сільськими проблемами, то це нормально. Підприємств повинен «підтягувати» те село, в якому працюю. Добробут села – запорука успіху й бізнесу. Але у мене правило: я розумію, що у селян мало грошей на той чи інший проект. Я з радістю спонсоруватиму добру справу. Але хочу бачити, що й селяни переймаються тим чи іншим питанням. Не маєш грошей – долучись працюю. Збери сміття, підбіли зупинку, та врешті прибори біля свого подвір'я. Ми всі живемо на одній планеті. І повинні думати, що ми залишимо дітям.

Загалом, усі, з ким поспілкувалася із озерчан, запевняють, що життям у селі задоволені, вважають, що воно має великий потенціал. Наприклад, Галина Шебуна переконана, що скоро в суспільстві зміняться цінності – й у селі стане жити престижно, як уже давно повелося у Західній Європі.

– Подивіться лишень на фото мало не казкових панорам європейських сіл. Цього можна досягти й в Україні, у нас в Озерку. було б бажання!